

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

практики. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2013. № 2. Т. 2. С. 28–31.

7. Савченко А. В. Корупційні злочини (кримінально-правова характеристика): навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 168 с.

8. Шумейко Д. О. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: проблеми правової кваліфікації. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 1. С. 39–51.

9. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг : навч.-практ. посіб. Х. : Право, 2014. 232 с.

10. Желік М. Співвідношення понять «прийняття пропозиції» та «прийняття обіцянки» за кримінальним правом України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 9. С. 179–182.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАННЯ ЗАСУДЖЕНИХ

Сиротенко В. М.

Студентка III курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Бондаренко О. С.

к. ю. н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Освіта – це один із важливих соціальних інститутів, який відіграє визначальну роль у становленні людини як особистості. Крім того, освіта, певним чином, являє собою спосіб передачі знань, навичок, досвіду у вирішенні різноманітних життєвих питань. Саме через те, що засуджені в подальшому, наприклад, коли будуть звільнені з установ виконання покарань, обов'язково зазнають тих чи інших проблем, оскільки вони в суспільстві будуть вважатися вигнанцями, освіта, а точніше, ті знання, які вони отримують, є важливим чинником їхнього нормального існування в соціумі.

Конституція України передбачає, що кожна людина має право на освіту [1]. Закон України «Про освіту» гарантує це право незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин та ознак [2]. Тобто, можемо зазначити, що особи, після їх засудження, не перестають бути людьми, тому не позбавляються права на освіту. Вони, як і звичайні громадяни, потребують дотримання і захисту їхніх прав.

Оскільки, до установ виконання покарань за скоєні злочини, досить часто, потрапляють особи без жодної закінченої чи незакінченої освіти, ті ж самі неповнолітні, важливим є питання їхнього загальноосвітнього навчання. Так як, передусім, воно впливає на виправлення особи та подальшу її ресоціалізацію. Також, варто зауважити, що повна загальна середня освіта є обов'язковою в нашій державі, оскільки вона забезпечує всебічний розвиток, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству [3].

Таким чином, держава повинна забезпечити право на освіту засуджених, це її обов'язок. Вона має піклуватися про всіх своїх громадян та іноземців, котрі перебувають на її території. У більшості країн світу найважливішою цінністю є людина та її права. Україна – не виключення. В Основному Законі країни, зазначається, що Людина є найвищою цінністю, а її права і свободи та їх гарантії визначають зміст та спрямованість діяльності держави [1]. Не потрібно забувати про те, що такі слова, як «держава» та «країна», мають жіночий рід, тому ми з упевненістю можемо говорити, що Україна є матір'ю для всіх її мешканців. Любляча ж мати, у свою чергу, завжди прагне забезпечити своїх дітей всім найкращим, і в жодному разі не відмовиться від них, навіть, якщо дитина скоїть злочин.

Таким чином, для забезпечення загальноосвітнього навчального процесу засуджених, при установах виконання покарань створюються або закріплюються загальноосвітні навчальні заклади (ЗОНЗ). Навчально-виховний процес у ЗОНЗ при установі здійснюється за груповою та індивідуальною формами навчання. Зарахування засуджених до позбавлення волі та неповнолітніх ув'язнених до ЗОНЗ при установі здійснюється на підставі особистої заяви, свідоцтва про базову загальну середню освіту або табеля успішності про закінчення відповідного класу, а в разі їх відсутності - на основі атестації. Контингент учнів у ЗОНЗ при установі визначається на початку кожного семестру і затверджується наказом директора ЗОНЗ та начальника установи. Структура навчального року та режим роботи встановлюються директором ЗОНЗ у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом, за погодженням з відповідним органом управління освітою. Розклад уроків складається відповідно до робочого навчального плану закладу з дотриманням педагогічних, санітарно-гігієнічних та режимних вимог і затверджується директором ЗОНЗ за погодженням з начальником установи [4]. На період

проходження державної підсумкової атестації засуджені, які навчаються, звільняються від роботи на строк, передбачений законодавством. Заробітна плата їм за цей період не нараховується, харчування надається безоплатно. Крім того, загальноосвітнє навчання засуджених заохочується і враховується при визначенні ступеня їхнього виправлення [5]. У випадках вибуття з установ учнів, зокрема через звільнення від відбування покарання, переведення до іншої установи тощо, дозволяється достроково проводити підсумкову державну атестацію. У таких випадках ЗОНЗ та місцеві органи управління освітою в межах компетенції готують відповідні матеріали (завдання) і можуть встановлювати конкретні строки (дати) проведення підсумкової державної атестації, інші, ніж визначені Міністерством освіти і науки України, але в будь-якому випадку вона може бути проведена не раніше ніж за 3 місяці до кінця поточного навчального року [4]. Звісно, рівень освіти у таких закладах може відрізнятись від рівня звичайних закладів освіти. Це може бути спричинено тим, що вчителі, можуть не знайти контакт з такими учнями, що є важливим в освітньому процесі, і їм не вдається зацікавити їх до навчання або ж, самі освітяни будуть не зацікавлені в цьому. Попри це, може існувати ще безліч факторів, котрі будуть впливати на навчання, але все ж таки, необхідно зауважити, що держава зі свого боку, намагається забезпечити дотримання права на освіту. Тим паче, що самоосвіта засуджених не заборонена в нашій державі, необхідно лише бажання.

Отже, підбиваючи підсумки, можна зазначити, що в процесі навчання засуджена особа буде отримувати необхідні для життязнання, спілкуватися з вчителями та іншими учнями, що забезпечить формування їх власних думок та відстоювання своїх поглядів. Посприяє самоконтролю їхньої поведінки, вихованню, що в подальшому, наприклад, дозволить стримувати їхню агресію. Найголовніше, що це посприяє їх виправленню та ресоціалізації, тобто свідомій і позитивній зміні своєї поведінки на самокеровану та правослухняну. Також, засуджений зможе відновити свій соціальний статус повноправного члена суспільства і швидше повернутися, у разі звільнення, до загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 р. № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>.

4. Порядок організації навчання у загальноосвітніх навчальних закладах при виправних колоніях та слідчих ізоляторах, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерством юстиції України від 10.06.2014 № 691/897/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0629-14>.

5. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 червня 2003 р. № 1129-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.

ПРОБЛЕМАТИКА ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЗАСУДЖЕНИМИ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Низова А. Р.

Студентка III курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Бондаренко О. С.

к. ю. н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

За статистичними даними, щороку злочини скоєні неповнолітніми у структурі злочинності складають суттєву частку, що кожного року збільшується. Останнім часом кримінально-виконавчі правовідносини стали однією з основних тем для проведення досліджень і реформування. Усе більше уваги науковці приділяють з'ясуванню мети покарання та кримінально-виконавчої діяльності. Особливо важливим стає визначення мети та алгоритму діяльності з виконання покарань відносно неповнолітніх, адже саме дана категорія злочинців, на думку багатьох науковців, є найбільш уразливим суб'єктом відбування покарання. Адже, безпосередньо від молоді і залежить майбутнє держави. Тож, питання відбування покарання неповнолітніми і становить неабиякий інтерес.

На наш погляд, сьогодні у нашої держави є всі можливості для того, щоб зробити крок до якісної зміни ставлення до неповнолітнього засудженого і процесу виконання покарання у виді позбавлення волі щодо такої особи. Багато вчених і практичних працівників кримінально-виконавчої служби України та правоохоронних органів зверталися до питання особливостей правового статусу неповнолітніх та виконання відносно них покарання у виді позбавлення волі. Серед них О. С. Бартків, О. І. Дегтяр, Є. А. Дурманенко, І. І. Пампура, А. Х. Степанюк, І. С. Яковець та ін.

Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі неповнолітніми передбачено у гл. 21 КВК України. Дана глава передбачає матеріально-побутові умови, режимні вимоги до засуджених, додаткові гарантії при їх звільненні та має положення про